

Bedrijfsvoering

Financiën

De Raad

Stadhuis, Bogaardplein 15
Postbus 5305, 2280 HH Rijswijk
Telefoon 14 070
Fax (070) 326 10 10
stadhuis@rijswijk.nl
www.rijswijk.nl
iban BNG: NL15BNGH0285007424

betreft Meicirculaire 2023

datum 19 juni 2023
bijlage(n)

1. Inleiding

Jaarlijks verschijnen er meestal drie circulaire Gemeentefonds van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK). Daarin worden door het Rijk de financiële gevolgen weergegeven van de Voorjaarsnota (meicirculaire), de Miljoenennota (septembercirculaire) en in december volgt een afsluitende circulaire. Deze raadsinformatiebrief geeft informatie over het effect van de Meicirculaire 2023 en de wijzigingen in de verdeelsystematiek van de algemene uitkering uit het Gemeentefonds en de gevolgen voor de lopende en nieuwe begroting.

Hierna worden de gevolgen van de Meicirculaire getoond, de uitgangspunten vermeld en de bijzondere omstandigheden toegelicht. Daarna volgt een apart aanvullend beeld met posten die van invloed kunnen zijn op de financiële eindresultaten per jaar. Daarmee wordt expliciet het totale beeld geschetst zonder dat het op voorhand definitief is. Deze posten dienen namelijk in het te houden begrotingsdebat nog besproken en vastgesteld te worden.

2. Uitkomsten Meicirculaire

Met ingang van 1 januari 2023 is sprake van een nieuwe verdeelsystematiek van de Algemene uitkering uit het Gemeentefonds. De meicirculaire geeft informatie over de verdeelsystematiek en de actuele stand van het accres.

Vanaf 2026 wordt het gemeentefonds niet langer via de normeringssystematiek 'samen de trap op en samen de trap af' geïndexeerd. Er wordt alleen een loon- en prijsontwikkeling (LPO) accres verstrekt, geen volume accres. Het huidige LPO accres wordt, net als de jaren tot en met 2025, vanaf 2026 bijgesteld op basis van de jaarlijkse loon- en prijsontwikkeling zoals door CPB geraamd wordt.

In de meicirculaire 2023 zijn de loon- en prijsontwikkeling accresen voor de jaren 2023 tot en met 2027 bijgewerkt.

In tabel 1 wordt het resultaat van de Meicirculaire 2023 getoond met daarbij de laatste stand van de 1^e Halfjaarrapportage 2023. Het eindresultaat betreft niet de totale bedragen van de algemene uitkeringen per jaar. Het zijn de verschillen ten opzichte van eerder geraamde

bedragen en correcties voortvloeiend uit de rapportages en de verwerking daarvan. De tabel betreft steeds het lopende jaar 2023, het nieuwe vast te stellen begrotingsjaar 2024 en de Meerjarenraming (2025-2027).

Tabel 1

Omschrijving	2023	2024	2025	2026	2027
Eindstand meicirculaire 2023 t.o.v. decembercirculaire '22	979	7.596	7.472	4.911	7.838
Al opgenomen in de 1e halfjaarrapportage 2023	-168	37	37	37	37
Nettoresultaat	1.147	7.559	7.435	4.874	7.801

Uitgangspunten

Voor het eindresultaat van de Meicirculaire 2023 zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd met daaronder een toelichting:

- De invoering van de nieuwe verdeling van het gemeentefonds per 1 januari 2023;
- De accressen vanaf 2023 tot en met 2027 zijn bijgewerkt op basis van de regels van de verdeelsystematiek per 1 januari 2023;
- Compensatie inflatie;
- De opschalingskorting is incidenteel t/m 2025 geschrapt;
- Incidentele compensatie voor de tekorten Jeugdzorg voor het jaar 2024 en 2025;
- Effecten integraal zorgakkoord WMO en eigen bijdrage WMO;
- Overige uitgangspunten berekening Meicirculaire 2023.

Toelichting uitgangspunten

a. Nieuwe verdeling Gemeentefonds

Het kabinet is voornemens om het gemeentefonds voor de volumeontwikkeling vanaf 2027 te indexeren op basis van de ontwikkeling van het bruto binnenlands product. De nieuwe financieringssystematiek houdt in dat de volumeontwikkeling van het gemeentefonds vanaf 2027 wordt gebaseerd op een historisch gemiddelde van de ontwikkeling van het bruto binnenlands product (bbp). In de meicirculaire 2023 is de nieuwe financieringssystematiek nog niet verwerkt.

b. Accressen

In de Najaarsnota 2022 heeft het kabinet aangekondigd in de meicirculaire 2023 een extra prijsbijstelling over 2022 uit te keren in verband met de uitzonderlijke prijsstijgingen voor 2022. Echter vindt de nabetaling van het LPO accres 2022 alleen plaats voor het verschil in de prijsontwikkeling 2022 tussen de meicirculaire 2022. De loonstijging wordt door niet door het Rijk bijgesteld.

De accressen zijn vanaf 2024 en later hoger dan aanvankelijk in eerdere circulaire aangekondigd. De effecten meicirculaire van het Rijk zijn verwerkt tabel 1.

c. Compensatie inflatie

De ramingen voor de loon- en prijsontwikkelingen zijn opgehoogd. Dit betekent dat een deel van de extra middelen moet worden ingezet om tot op heden onvoorziene prijsstijgingen op te vangen. De extra middelen zijn daarom niet volledig vrij beschikbaar voor "nieuwe plannen". Niet alleen de reguliere exploitatie lasten stijgen, maar ook de investeringsprojecten worden duurder door de loon- en prijsontwikkelingen. De toenemende lasten op investeringsprojecten zullen zich door vertalen naar toenemende kapitaallasten (rente en afschrijvingen). Dit effect wordt meegenomen in de begroting 2024 en de meerjarenraming 2025 t/m 2027.

d. Opschalingskorting

De opschalingskorting is ontstaan van uit een beoogde besparing van het Rijk in het streven naar grotere gemeenten. Het beleid is echter niet uitgevoerd maar de korting werd wel gecontinueerd. Voor 2022 tot en met 2025 is de korting echter geschrapt. Ondanks dat er vanaf 2027 extra middelen komen voor gemeenten, blijft voor 2026 een groot tekort over. Een belangrijk onderdeel hiervan in deze opschalingskorting. De opschalingskorting keert volledig terug in 2026. De Voorjaarsnota 2023 biedt geen informatie over de opschalingskorting. De vraag blijft of en ook wanneer het Rijk en de VNG overeenstemming bereiken over het schrappen van de opschalingskorting.

e. Jeugdzorg

Het Rijk en de VNG hebben 18 april jl. een financieel principeakkoord bereikt voor de Hervormingsagenda Jeugd. In de meicirculaire 2023 wordt voor jeugdzorg, onder voorbehoud van omzetting naar een definitief akkoord op de Hervormingsagenda, voor 2024 € 1,2 miljoen en voor 2025 € 764.000 beschikbaar gesteld. Voor de jaren 2026 en verder zal toevoeging aan de algemene uitkering plaatsvinden na het advies van de deskundigencommissie en besluitvorming daarover.

f. Effecten integraal zorgakkoord en eigen bijdrage Wmo

Het abonnementstarief huishoudelijke hulp wordt afgeschaft en vervangen door een inkomensafhankelijke bijdrage. Het abonnementstarief verdwijnt niet alleen voor de huishoudelijke hulp, maar voor alle Wmo-voorzieningen waarop het abonnementstarief nu van toepassing is.

Als gevolg van de invoering van het abonnementstarief Wmo wordt ter compensatie voor de gestegen kosten structureel extra middelen beschikbaar gesteld via het integraal zorgakkoord.

g. Overige uitgangspunten

Naast de bovenstaande uitgangspunten welke verbonden zijn aan de Meicirculaire 2023 zijn specifiek voor de gemeente Rijswijk nog van toepassing de navolgende punten:

- De groei van het aantal woningen is in 2023 gebaseerd op 238 woningen per jaar en vanaf 2024 is de jaarlijkse groei gebaseerd 664 woningen per jaar.
- De gemiddelde bezetting is circa 2 inwoners per woning;
- De groei van het aantal jongeren < 18 jaar wordt het landelijk gemiddelde gevolgd; eerder werd rekening gehouden met 3% per jaar groei;
- De groei van het aantal inwoners > 75 jaar is op 0% gehouden. Dit is onder het landelijk gemiddelde;

Een en ander heeft geleid tot een hogere bijstelling van de algemene uitkering.

3. Beeld van de uitkomsten

Sinds de meicirculaire 2022 is het accres gesplitst in een volume- en een nominaal deel, waarbij het nominale deel ter compensatie is van loon- en prijsstijging en het volumedeel ter compensatie van bevolkingstoename en reëel accres. In de meicirculaire 2023 zijn de LPO-accessen voor de jaren 2023 tot en met 2027 bijgewerkt en is sprake van een opwaartse bijstelling voor alle jaren.

Met ingang van 2026 zijn er twee belangrijke wijzigingen aangekondigd voor het accres:

1. Het accres wordt tot en met 2025 grotendeels op basis van bestaande afspraken berekend. Er is besloten om het accres vanaf 2026 niet langer te koppelen aan de ontwikkeling van de rijksuitgaven. Vanaf 2026 en verder is het accres gesplitst in een

vaststaand volumedeel en een loon- en prijsdeel. Deze wordt per circulaire op basis van het CPB geactualiseerd.

Een aantal investeringsfondsen (klimaat, ontsluiten nieuwbouwwoningen, stikstof en energiearmoede) worden uitgezonderd op de accresrelevante uitgaven.

2. Het kabinet heeft besloten om het gemeentefonds voor de volumeontwikkeling vanaf 2027 te indexeren op basis van de ontwikkeling van het bruto binnenlands product. De nieuwe financieringssysteematiek houdt in dat de volumeontwikkeling van het gemeentefonds vanaf 2027 wordt gebaseerd op een historisch gemiddelde (van 8 jaar) van de ontwikkeling van het bruto binnenlands product (bbp).

Tabel 1 laat met name in de jaren 2024 t/m 2027 een grote toename zien van de algemene uitkering. De toename in 2024 en 2025 zijn voornamelijk door incidentele toevoegingen voor jeugdzorg en de compensatie voor inflatie.

De lagere toename in 2026 is verklaarbaar door het nog niet beschikbaar stellen van middelen voor de jeugdzorg. De toename in de jaren 2024 t/m 2027 zijn voornamelijk *incidentele* extra inkomsten. Volgens de regels van Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) mogen incidentele inkomsten geen structurele uitgaven dekken.

Omdat dit bovenstaande beeld samenvalt met nog te maken definitieve keuzes in een lopend proces om de begroting 2024 op en vast te stellen, alsmede de meerjarenraming 2025-2027 te presenteren, wordt in tabel 2 een beeld geschetst van de jaarsaldi inclusief de te bespreken posten.

Tabel 2

Omschrijving	2023	2024	2025	2026	2027
Eindstand meicirculaire 2023 t.o.v. decembereirculaire '22	979	7.596	7.472	4.911	7.838
Al opgenomen in de 1e halfjaarrapportage 2023	-168	37	37	37	37
Nettoresultaat	1.147	7.559	7.435	4.874	7.801
Waarvan toegewezen:					
compensatie inflatie	-	4.072	4.084	3.673	3.524
uitbreiding areaalgelden (60%)	246	426	388	369	355
effecten Integraal zorgakkoord en eigen bijdrage WMO	-	-	537	-55	-54
overige taakmutaties	418	-70	-69	-70	-70
Totaal taakmutaties	664	4.428	4.940	3.917	3.755
Restant saldo toename mei '23 t.o.v. sept '22	483	3.131	2.495	957	4.046
Waarvan toegewezen:					
Jeugdzorg	-	1.231	764	-	-
Netto resultaat na toewijzing (incl. prijsstijgingen van sociaal domein)	483	1.900	1.731	957	4.046

Rekening houdend met het financieel beeld uit de 1e halfjaarrapportage ontstaat na de meicirculaire het volgende financieel kader:

Tabel 3

X € 1.000,-	2023	2024	2025	2026	2027
Primitieve begroting 2023 e.v. (nov. '22)	6.776	7.559	7.619	807	807
Amendementen begrotingsraad (vnl. isolatiefonds)	-2.221	-2.166	-2.166	-166	-166
Bestuurlijke besluitvorming t/m apr. '23	-7.914	-5.397	-5.100	-4.938	-4.938
Overige ontwikkelingen 1e HJR 2023	-2.907	-2.448	-1.683	-1.598	-1.623
Subtotaal	-6.266	-2.452	-1.330	-5.895	-5.920
Aangekondigde ontwikkelingen 2e halfjaarrapportage 2023	-1.085	-2.147	-1.900	-1.900	-1.900
Digitaliseringsagenda Kadernota		-3.548	-437	-437	-437
Verwerking meicirculaire 2023	1.147	7.559	7.435	4.874	7.838
Totaal	-6.204	-588	3.768	-3.358	-419

4. Actueel totaal beeld

Om binnen de op te stellen begroting 2024, de meerjarenraming 2025-2027 en de nog te maken definitieve keuzes een transparant en compleet beeld te geven is in tabel 2 een aantal posten toegevoegd. Daarmee kan dit beeld integraal in de bespreking van de begroting 2024 worden betrokken om de uitgangspunten en posten gezamenlijk vast te stellen.

5. Risico's

Voor de jeugdzorg is er voor 2024 en 2025 een bijdrage in de meicirculaire meegenomen. Voor het beschikbaar stellen voor middelen voor jeugdzorg voor 2026 en verder vindt besluitvorming plaats na het advies van de deskundigencommissie.

De nieuwe verdeelsystematiek, die vanaf 2027 wordt gehanteerd, is nog onvoldoende inzichtelijk en het effect is daardoor voor nu onbekend.

Met behulp van de informatie in deze brief is uw raad geïnformeerd over het financieel kader waarmee rekening gehouden kan worden. En kan deze informatie betrokken worden in het kaderdebat op 4 juli 2023.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders,
de secretaris,

de burgemeester,

P.M. Schuit

H. Sahin

Bijlage(n):
Geen